НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 48 став 1 точка 7 од Законот за Народната банка на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија" бр. 158/2010), член 5 став 6 од Законот за заштита на потрошувачите при договори за потрошувачки кредити („Службен весник на Република Македонија" бр. 51/2011) и точка 16 став 2 од Одлуката за методологијата за пресметување годишна стапка на вкупните трошоци („Службен весник на Република Македонија" бр. 91/2011), гувернерот на Народната банка на Република Македонија донесе

УПАТСТВО
за формата и содржината на формуларот со преддоговорни информации за понудените кредитни услови за потрошувачки кредит
(неофицијален пречистен текст[1])

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

1. Со ова упатство се пропишуваат формата и содржината на формуларот со преддоговорни информации за понудените кредитни услови за потрошувачки кредит.

2. Кредиторот, односно кредитниот посредник, е должен на потрошувачот да му ги соопшти сите потребни информации и податоци за склучување договор за потрошувачки кредит, пред да се склучи договорот, преку доставување формулар за преддоговорни информации за понудените кредитни услови за потрошувачки кредит (во понатамошниот текст: формуларот).

3. Формуларот се состои од четири групи информации и податоци, и две колони.

Кредиторот, односно кредитниот посредник не смее да ја менува содржината во колоната број 1 од формуларот.

---

[1] Ова претставува неофицијален пречистен текст на Упатството за формата и содржината на формуларот со преддоговорни информации за понудените кредитни услови со потрошувачки кредит. Овој неофицијален пречистен текст на Упатството за формата и содржината на формуларот со преддоговорни информации за понудените кредитни услови со потрошувачки кредит е составен од: Упатството за формата и содржината на формуларот со преддоговорни информации за понудените кредитни услови со потрошувачки кредит („Службен весник на Република Македонија„ бр.101/2011 и Упатството за изменување и дополнување на Упатството за формата и содржината на формуларот со преддоговорни информации за понудените кредитни услови со потрошувачки кредит („Службен весник на Република Македонија бр. 134/2011).

Појаснувањата во колоната број 2 од формуларот дадени во заграда, треба да бидат заменети со соодветни информации и податоци од страна на кредиторот, односно кредитниот посредник.

Кога во колоните од формуларот е назначено „доколку е применливо", кредиторот, односно кредитниот посредник треба:

- да го пополни тоа поле доколку информацијата му е позната и е соодветна за кредитот,
- да даде објаснување дека информацијата е соодветна за тој кредит, но не му е позната или,
- да даде објаснување дека информацијата не е соодветна за тој кредит или да го избрише редот во кој е наведена информацијата.

4. Кредиторот, односно кредитниот посредник во своите интерни акти го уредува начинот на кој ќе обезбеди доказ дека го предал формуларот.

5. Формуларот е даден во Прилогот бр. 1, којшто е составен дел на ова упатство.

II. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

6. Ова упатство влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија", а ќе почне да се применува од 01.10.2011 година.

Гувернер
Димитар Богов

Прилог бр. 1

ФОРМУЛАР
ЗА ПРЕДДОГОВОРНИ ИНФОРМАЦИИ (ПОДАТОЦИ) ЗА ПОНУДЕНИТЕ КРЕДИТНИ УСЛОВИ ЗА ПОТРОШУВАЧКИ КРЕДИТ

1. Податоци за кредиторот/кредитниот посредник

	ПОДАТОЦИ ЗА КРЕДИТОРОТ	
	Колона 1	**Колона 2**
1.	Назив на кредиторот	
2.	Адреса (адреса на која е достапен кредиторот)	
3.	Број на телефон*	
4.	Електронска пошта*	
5.	Факс*	
6.	Интернет-страница*	
	ПОДАТОЦИ ЗА КРЕДИТНИОТ ПОСРЕДНИК (доколку е применливо)	
7.	Име и презиме, односно назив на кредитниот посредник	
8.	Адреса (адреса на која е достапен кредиторот)	
9.	Број на телефон*	
10.	Електронска пошта*	
11.	Факс*	
12.	Интернет-страница*	

* Овие информации не се задолжителни за кредиторот/кредитниот посредник

2. Податоци за кредитниот производ

	Колона 1	**Колона 2**
13.	Вид на кредитот	*(Опис на видот на кредитот)*
14.	Вкупен износ на кредитот којшто ги вклучува:	*(Износот треба да биде изразен како сума на пари или описно доколку износот зависи од висината на друга*

		големина)
	- валутата во која е изразена главницата или за која е поврзана главницата, - вкупниот износ во денари, за кредитите одобрени во денари, - вкупниот износ во странска валута, за кредитите одобрени во странска валута - вкупниот износ на денари како противвредност на странската валута, за кредитите со валутна клаузула - девизниот курс по кој ќе се врши исплатата на кредитот (доколку е применливо) - девизниот курс по кој ќе се врши наплатата на кредитот (доколку е применливо). Се наведува висината на девизниот курс на денот на изготвување на формуларот. При ануитетска отплата на кредитот (на рати) висината на девизниот курс за поодделните рати може да се разликува	*денари/евра/долари/во денари поврзан со вредноста на еврото или со друга валута* *износ во денари* *износ во странска валута* *износ во денари и износ во странска валута* *________ (вид на курсот) којшто на денот на денот на изготвување на формуларот изнесува: __________* *________ (вид на курсот) којшто на денот на денот на изготвување на формуларот изнесува: __________)* *Информациите коишто не се релевантни за кредитот, кредиторот, односно кредитниот посредник може да ги избрише*
15.	Услови за искористување на кредитот (како и кога ќе се врши исплата на средствата врз основа на кредитот)	*(Опис како и кога ќе се врши исплатата на кредитот)*
16.	Траење на договорот за кредит	*(Рок на договорот за кредит или наведување дека договорот нема*

		рок)
17.	Износ на поединечните плаќања и онаму каде што е соодветно за видот на кредитот - број на ратите, динамика или редоследот на пристигнување на ратите коишто треба да се платат	*(Приложете репрезентативен пример за износот или % на поединечните плаќања и онаму каде што е соодветно за видот на кредитот - бројот и динамиката или редоследот на плаќања коишто потрошувачот е должен да ги изврши, поодделно за главницата и за каматата и надоместоците)*
18.	Опис на стоката или услугата и нејзината цена во готово, во случај на кредит во форма на одложено плаќање за одредени стоки или услуги и поврзани договори за кредит (доколку е применливо)	*(Опис на стоката/услугата)* *(Цена во готово)*
19.	Гаранции за кредитот, доколку е применливо (опис на инструментот за обезбедување којшто се бара од потрошувачот за склучување договор за потрошувачки кредит)	*(Опис на инструментот за обезбедување којшто се бара од страна на кредиторот/кредитниот посредник и услови за тој да биде прифатен како обезбедување)* *(Ако не се бара обезбедување, се наведува дека кредитот нема обезбедување или редот се брише)*
20.	Обврска за склучување договор за дополнителни услуги, доколку склучувањето на таквиот договор е задолжително за добивање на кредитот или за добивање на кредитот согласно со условите од рекламирањето	*(Вид и опис на договорите за дополнителни услуги коишто се бараат за одобрување на кредитот)* *(Ако дополнителните услуги не се задолжителни, тоа јасно наведува или редот се брише)*
21.	Посебна сметка на која се евидентираат уплатите и исплатите врз основа на кредитот, доколку е применливо	*(Се наведува дали е задолжително да се отвори посебна сметка на која се евидентираат уплатите и исплатите врз основа на кредитот. Доколку отворањето на сметката не е задолжително, тоа јасно се наведува или редот се брише.)*

3. Податоци за трошоците за кредитот

	Колона 1	Колона 2
22.	Вид на каматната стапка Кредиторот/кредитниот посредник е должен на потрошувачот да му го соопшти видот на каматната стапка и да му даде објаснување што означува таа каматна стапка, како и периодите, условите и постапка за промена на каматната стапка Кредиторот/кредитниот посредник е должен да го информира потрошувачот дали за промената на каматната стапка е потребна согласност од потрошувачот Доколку во различни периоди се применуваат различни каматни стапки, сите наведени информации се наведуваат за секоја каматна стапка	*(Се наведува видот на каматната стапка, и тоа:* – *за фиксна каматна стапка се дава објаснување дека каматната стапка е непроменлива* – *за променлива каматна стапка се наведува индексот или референтната каматна стапка врз која се темели висината на каматната стапка, периоди, услови и постапка за промена на променливата каматната стапка како и маржата којашто ја наплаќа кредиторот/кредитниот посредник и периоди, услови и постапка за нејзина промена. Доколку каматната стапка се менува според други критериуми, се дава објаснување за постапката на нејзина промена.)* (*Потребна е/Не е потребна*) согласност од потрошувачот за промена на каматната стапка којашто ја наплаќа кредиторот/кредитниот посредник
23.	Висина на договорената каматна стапка (изразена во % на годишна основа) Доколку во различни периоди се применуваат различни каматни стапки, овие информации се наведуваат за секоја каматна	*(Процент на договорена каматна стапка на годишна основа)* *(Доколку е применливо, се наведува секој индекс или референтна стапка на почетната каматна стапка и/или на маржата којашто ја наплаќа кредиторот/кредитниот посредник)*

	стапка	
24.	Годишна стапка на вкупни трошоци (СВТ) изразена во % на годишно ниво претставена преку репрезентативен пример. При пресметката на СВТ кредиторот не го вклучува износот на трошоците којшто не му е познат, но е должен тоа јасно да го наведе Вкупен износ што го плаќа потрошувачот (збир на кредитот и вкупните трошоци за кредитот, односно сите трошоци, вклучувајќи камати, провизии, други надоместоци, коишто потрошувачот треба да ги плати при одобрувањето и редовна отплата на кредитот и коишто му се познати на кредиторот, освен нотарските трошоци, а со вклучување на трошоците за дополнителни услуги поврзани со договорот за кредит, доколку користењето дополнителни услуги е задолжително за одобрување на кредитот или за негово одобрување под назначените услови и доколку му се познати на кредиторот)	*(Висина на СВТ и вкупен износ којшто го плаќа потрошувачот)* *(Да се даде репрезентативен пример со претпоставките за пресметката на СВТ од членот 20 од Законот за заштита на потрошувачите при договори за потрошувачки кредити)* *(Трошоците коишто не му се познати на кредиторот, односно кредитниот посредник и коишто не се опфатени во СВТ и вкупниот износ што го плаќа потрошувачот, треба јасно да бидат издвоени и наведени)*
25.	Трошоци за склучување договор за дополнителни услуги поврзани со договорот за потрошувачки кредит (како на пример договор за осигурување), доколку склучувањето на таквиот договор е задолжително за добивање на кредитот или за добивање на кредитот согласно со условите од рекламирањето, доколку е применливо Доколку на кредиторот, односно кредитниот посредник не му е позната висината на овие трошоци, тој е должен тоа јасно да го наведе	*(Износ на трошоци врз основа на договор за дополнителни услуги поврзани со договорот за потрошувачки кредит коишто се задолжителни за одобрување на кредитот.* *Доколку не е познат точниот износ на трошоците, јасно се наведува дека износот на трошоците не е познат, но дека постои обврска за плаќање на овие трошоци)* *(Доколку не постои обврска за плаќање вакви трошоци, тоа јасно се наведува или редот се брише)*

	Кредиторот, односно кредитниот посредник е должен да наведе дали овие трошоци се вклучени во пресметаната СВТ	
26.	Трошоците за водење една или повеќе сметки на кои се евидентираат уплатите и исплатите на искористениот дел од кредитот, доколку е применливо. Доколку на кредиторот, односно кредитниот посредник не му е позната висината на овие трошоци, тој е должен тоа јасно да го наведе. Кредиторот, односно кредитниот посредник е должен да наведе дали овие трошоци се вклучени во пресметаната СВТ	*(Износ на трошокот за водење на сметките.* *Доколку не е познат точниот износ на трошоците, јасно се наведува дека износот на трошоците не е познат, но дека постои обврска за плаќање на овие трошоци)* *(Доколку не постои обврска за плаќање вакви трошоци, тоа јасно се наведува или редот се брише)*
27.	Нотарски трошоци што ги плаќа потрошувачот при склучување на договорот, доколку е применливо. Доколку на кредиторот, односно кредитниот посредник не му е позната висината на овие трошоци, тој е должен тоа јасно да го наведе. Овие трошоци не се вклучени во пресметаната СВТ.	*(Опис и износ на нотарските трошоци.* *Доколку не е познат точниот износ на трошоците, јасно се наведува дека износот на трошоците не е познат, но дека постои обврска за плаќање на овие трошоци)* *(Доколку не постои обврска за плаќање вакви трошоци, тоа јасно се наведува или редот се брише)*
28.	Други трошоци коишто произлегуваат од договорот за потрошувачки кредит и условите под кои тие трошоци можат да се променат, доколку е применливо. Доколку на кредиторот, односно кредитниот посредник не му е позната висината на овие трошоци, тој е должен тоа јасно да го наведе. Кредиторот, односно кредитниот посредник е должен да наведе	*(Опис и износ на другите трошоци и услови под кои тие можат да се променат.* *Доколку не е познат точниот износ на трошоците, јасно се наведува дека износот на трошоците не е познат, но дека постои обврска за плаќање на овие трошоци)* *(Доколку не постои обврска за плаќање вакви трошоци, тоа јасно се наведува или редот се брише)*

	дали овие трошоци се вклучени во пресметаната СВТ	
29.	Каматна стапка применлива во случај на задоцнети плаќања, изразена во % на годишна основа, услови за нејзина промена Предупредување за последиците од неплаќање на ратите	*(За пропуштање рок за плаќање/задоцнето плаќање ќе ви се наплати: _______________* *Казнена камата, условите за нејзино менување и доколку е применливо, трошоците за неисполнување на обврската за плаќање* *Наведување на последиците од неплаќање на ратите коешто може да вклучи:* – *законска основа на постапката за извршување на побарувањата* – *предупредување дека пропуштање на плаќање рати може да доведе до отежнато одобрување нови кредити...)*

4. Останато

30.	Имате право да се откажете од договорот за потрошувачки кредит, во определен рок	*(Наведување на правото на потрошувачот за откажување од договорот за потрошувачки кредит и на временскиот период во кој може да го откаже договорот)*
31.	Имате право на целосна или делумна предвремена отплата на кредитот, а кредиторот/кредитниот посредник е должен да ви ја соопшти висината на надоместокот којшто треба да го платите и начинот на неговото определување	*(Се наведува износот или процент на надоместокот и начинот на неговото одредување)*
32.	Раскинување на договорот за потрошувачки кредит (Кредиторот/кредитниот посредник е должен да ви ги соопшти правото, постапката и условите за раскинување на договорот за потрошувачки кредит)	*(Се наведуваат правото, постапката и условите за раскинување на договорот за потрошувачки кредит)*

33.	Ако по поднесеното барање за кредит, барањето се одбие заради добиените информации од бази на податоци, имате право, кредиторот, односно кредитниот посредник веднаш и бесплатно да ве информира за тие информации и за начинот на кој ги прибавил информациите. Овие информации се даваат во сите случаи, освен ако давањето на информациите е забрането со закон.	
34.	Право на бесплатна копија од нацрт-договорот за потрошувачки кредит Имате право, на ваше барање, бесплатно да добиете копија од нацрт-договорот за потрошувачки кредит. Нема да се достави нацрт-договор доколку кредиторот/кредитниот посредник во времето на поднесувањето на барањето не сака да пристапи кон склучување на договорот за потрошувачки кредит	
35.	Рок во кој кредиторот, односно кредитниот посредник е обврзан со преддоговорните информации, доколку е применливо	(*Доколку е применливо, се наведува периодот или точните датуми во кој кредиторот, односно кредитниот посредник е обврзан со преддоговорните информации содржани во овој формулар* *Доколку не е применливо, кредиторот, односно кредитниот посредник може да наведе дека податоците и информациите од формуларот можат да се променат, пример врз основа на анализите на кредитната способност на потрошувачот...)*

Дата на предавање на формуларот: ___________